AZ

EÖTVÖS JÓZSEF MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

INFORMATIKAI SZABÁLYZATA

2010. augusztus 30.

INFORMATIKAI SZABÁLYZAT

A gyors információhoz jutás elsődleges fontosságú.
Az informatikai szabályzat (továbbiakban szabályzat) célja az intézmény irodatechnikai és informatikai berendezései, valamint azokon futó szoftverei (továbbiakban eszközök) használatának szabályozása. A szabályzat meghatározza az eszközök használatának módját, feltételeit, kitér a jogi és etikai kérdésekre is.
A szabályzatban foglaltak ismerete és betartása az eszközöket igénybevevő minden személy (továbbiakban felhasználó) számára kötelező. Az eszközöket csak olyan személy használhatja, aki a szabályzatot ismeri és betartja.

A szabályzat egyes tételeit minden olyan személlyel ismertetni kell, aki az eszközök használatára engedélyt vagy utasítást kap.

Informatikai eszközök

1. A szabályzat alkalmazása tekintetében eszköznek tekintendők a
   - számítógépek,
   - számítógép-perifériák (nyomtató, egér, stb.),
   - a számítógép-hálózat,
   - az irodatechnikai berendezések (fénymásoló, telefon, fax),
   - a számítógépen futó szoftverek,
   - a fenti berendezésekhez, szoftverekhez tartozó dokumentációk.
2. A szabályzat elfogadása magában még nem jogosít fel senkit az eszközök használatára. A felhasználók által használható eszközök meghatározása a felhasználói jogosultság alapján történik.

Az eszközök kezelése, használata során minden felhasználónak gondosan be kell tartani az alábbiakat:

- minden olyan előírást, mely az eszközök kezelési útmutatójában szerepel.
- Amely eszközhöz nincs ilyen, akkor az intézmény által kiadott kezelési útmutatóban leírtakat.
- A szoftverek, dokumentumok használata, létrehozása során a szerzői jogokra vonatkozó jogszabályokat.
- A munka- és tűzvédelmi előírásokat, szabályokat.
- Tilos az eszközök közelében enni, inni, dohányozni.
- Tilos az eszközöket és azok részeit áthelyezni, burkolatukat, csatlakozásaikat megbontani.
- Tilos a számítógépekre engedély nélkül szoftvert telepíteni, illetve törölni.
- A felhasználók kötelesek minden meghibásodást jelenteni.

Elektromos meghibásodás (pl. zárlat) gyanúja esetén az eszközt áramtalanítani kell. Amennyiben a meghibásodás az intézmény elektromos hálózatában keletkezik, úgy az egész intézményt áramtalanítani kell a főkapcsolóval.

Információszolgáltatás

1. Az információszolgáltatást biztosító számítógépes hátteret, a szükséges informatikai rendszert az intézmény biztosítja.
2. Az információs rendszert aktuális, közérdekű és színvonalas információkkal kell feltölteni. Az információk közreadása nem sérthet jogszabályt vagy belső szabályzatot. A szolgáltatás hatékony igénybevételének alapfeltétele, hogy minden felhasználó ismerje a rendszer

használatát. Az intézmény elvárja minden felhasználótól, hogy a szolgáltatások és eszközök használatát elsajátítsa.
3. A közölt információ személyiségi, szerzői jogokat és a vonatkozó jogszabályokat, valamint általános etikai normákat nem sérthet.

Információ szolgáltatás típusai

1. Elektronikus levelezés (e-mail)
   - az internet-használati díj megfizetése után minden felhasználó bonyolíthat elektronikus levelezést regisztrálását követően;
   - honlapját az alapértelmezett „public html" alkönyvtárban elhelyezheti;
   - használhatja a szerveren futó szoftvereket;
   - nem használhatja a központi hálózati funkciókat ellátó számítógépeket, munkaállomásként (pl. szövegszerkesztés, levelezés), erre külön gép szolgál.
2. Honlap alapú world wide web
   A www oldalak egységesen html formátumban készülnek. A szerkesztés szabályai:
   - A fájl- és könyvtárnevek megválasztásánál értelmes, kifejező elnevezésekre kell törekedni az áttekinthetőség érdekében, de értelmes rövidítések megengedhetők;
   - a fájl- és könyvtárnevek nem tartalmazhatnak ékezetes betűket;
   - az állományok kiterjesztése mindig szabványos legyen;
   - üres hivatkozások (linkek) használata tilos.
3. Fájl alapú (ftp) információszolgáltatás
   A felhasználónak a hálózat biztonsága és saját adatainak védelme érdekében a többfelhasználós rendszereken használt erőforrásait (fájljait, leveleit, adatbázisait) védeni kell az illetéktelen felhasználóktól.
   - A hálózati jelszavakat úgy célszerű megválasztani, hogy azokat ne lehessen kitalálni (a jelszó nem lehet nyelvhelyesen leírt, értelmes szó, vagy nem kötődhet a felhasználó személyéhez);
   - a jelszavakat nem szabad mások tudomására hozni;
   - a jelszavakat ajánlatos legalább 3 havonta cserélni;
   - a hálózatba beépített terminált, munkaállomást nem szabad kilépés nélkül elhagyni;
   - a felhasználónak tilos más felhasználók erőforrásait illetéktelenül használni;
   - tilos a hálózati erőforrásokat védő technikai korlátozások feltörése, más felhasználók jelszavainak megszerzése;
   - tilos a rendszer és más felhasználók adatait, fájljait engedély nélkül másolni, törölni vagy módosítani.

Tilos az informatikai infrastruktúra etikátlan használata, azaz
- más felhasználókat a munkában üzenetekkel, levelekkel, vagy más módon zavarni;
- az informatikai infrastruktúra erőforrásainak nagy mértékű terhelése (nagy méretű fájl vagy egyéb adathalmaz hálózaton való átjuttatását, letöltését, lehetőleg munkaidőn kívül kell elvégezni).

Felhasználói kötelezettség

A felhasználók a számítógépes infrastruktúrát csak rendeltetésszerűen használhatják.
A felhasználóknak az általuk karbantartott adatokat, fájlokat és adatbázisokat védeniük kell technikai és egyéb hibáktól eredő károsodások ellen.
Az adatfájlokat, dokumentumokat és adatbázisokat az adathordozó sérülésének veszélye miatt több különböző adathordozón ajánlott tárolni. Különösen veszélyes és kerülendő az adatoknak egyetlen hajlékonylemezen történő tárolása.

Etikett

Az intézmény felhasználói kötelesek oly módon használni a hálózatot, hogy magatartásukkal, az intézmény hitelét, jó hírét és érdekeit ne sértsék.

Szankciók

1. A mentor (intézményünkben rendszergazda helyett) bármikor jogosult ellenőrizni az intézmény eszközeinek szabályos használatát, de törekednie kell, hogy az ne zavarja feleslegesen a napi munkamenetet.
2. Amennyiben a felhasználó az intézmény eszközeit nem a szabályzat előírásainak megfelelően használja, úgy fegyelmi vétséget követ el. A szabályok megszegése esetén a jogosultság megvonható, illetve a minimum szintre csökkenthető, melyet a vezetővel egyeztetni kell. A jogosultság megvonása az elkövetett szabálytalanság függvényében lehet ideiglenes, vagy végleges. Mivel a szabályok megszegése az egész intézmény informatikai rendszerének, így mások munkájának biztonságát is veszélyeztetheti, ezért az intézmény vezetője a mentor javaslatára indokolt esetben akár azonnali kitiltást is alkalmazhat.
3. Amennyiben az elkövetett vétség a Büntető Törvénykönyv szerint bűncselekménynek minősül, úgy a mentor miután tudomást szerzett erről, azonnal köteles a felhasználó adatait zárolni, és az intézmény vezetőjének a cselekményt jelenteni, mely azonnali teljes kitiltást von maga után.
4. A felhasználó minden olyan általa okozott kárért teljes körű kártérítési kötelezettséggel tartozik, mely az eszközök rendeltetés- vagy előírás szerinti használatának megszegése miatt történik.

A szoftverhasználat rendje

1. Szoftverrel kapcsolatos fogalmak

Az SZJT (Szerzői jogi törvény) 1.§ (2.) bek. c) pontja szerint szoftver- a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ide értve a felhasználói programot és az operációs rendszert is.

A szoftverek beszerzése és használata során figyelembe kell venni a Btk. szerzői jogra vonatkozó rendelkezéseit és a szoftvert kísérő licenc szerződés feltételeit. Ezért a szolgáltatónak tudnia kell, hogy a licenc szerződés megsértésével törvénysértést követ el:

- aki a szoftvert vagy annak dokumentációját – beleértve a programokat, alkalmazásokat, adatokat, kódokat és kézikönyveket – a szerzői jog tulajdonosának engedélye nélkül lemásolja vagy terjeszti;
- az a szervezet mely tudatosan vagy akaratlanul munkatársait arra ösztönzi, kötelezi vagy számunkra megengedi hogy illegális szoftvermásolatokat készítsenek, használjanak vagy terjesszenek;
- aki szerzői jog által védett szoftvert egyidejűleg 2 vagy több gépen futtat, hacsak ezt a szoftvert licenc szerződése külön nem engedélyezi;
- aki az illegális szoftvermásolást tiltó törvényt megsérti azért, mert valaki erre kéri vagy kényszeríti;
- aki szoftvert kölcsönad úgy, hogy arról másolatot lehessen készíteni, vagy aki a kölcsönkért szoftvert lemásolja;
- aki olyan eszközöket készít, importál, vagy birtokol, melyek lehetővé teszik a szoftver védelmét szolgáló műszaki eszközök eltávolítását, vagy ilyen eszközökkel kereskedik.

2. Értelmező rendelkezések

Szellemi tulajdon: a törvény szerint az eredeti számítógépes program az azt létrehozó személy vagy intézmény szellemi tulajdona. A számítógépes programokat szerzői jogi törvény védi, amely kimondja, hogy az ilyen művek engedély nélküli másolása törvénybe ütköző cselekedet.

Szoftver licenc szerződés: egy adott szoftver esetében a licenc szerződés határozza meg a szerzői jog tulajdonosa által megengedett szoftverhasználat feltételeit. A szoftverhez adott licenc szerződésre külön utalás történik a szoftver dokumentációjában, vagy a program indításakor megjelenő képernyőn is. A szoftver ára tartalmazza a szoftver licencét és megfizetésre kötelezi a vevőt, hogy azt kizárólag a licenc szerződésben leírt feltételek szerint használja.
Jogosulatlan másolás: a szoftver licenc szerződés amennyiben eltérően nem rendelkezik a vevőnek csak egyetlen „biztonsági" másolat készítését engedélyezi arra az esetre, ha az eredeti szoftver lemeze meghibásodna vagy megsemmisülne. Az eredeti szoftver bármely további másolása jogosulatlan másolásnak minősül, és megsérti a szoftver védő és használatát szabályozó licenc szerződést valamint a szerzői jogi törvényt.
Illegális szoftverhasználat: ez azt jelenti, hogy valaki egy számítógépes programot jogosulatlanul másol le és használ, ezzel megsértve a szerzői jogi törvényt, valamint a szerzőnek a szoftver licenc szerződésben leírt feltételeit. Aki szoftvert illegálisan használ az a Szerzői jogi törvény értelmében büntetőjogi törvénybe ütköző cselekedetet követ el.
Új szoftver beszerzések: az egyedi beszerzéssel, ajándékozással, pályázat útján megszerzett szoftver. Amennyiben az eszköz beszerzése során már tartalmazza (OEM –Original Equipment Manufacturee) a szoftver árát. Már meglévő termékek frissítése (Upgrade) vagy bármilyen más törvényes módon megszerzett szoftver.

A mentor szoftverhasználattal kapcsolatos jogai és kötelességei
a:) Kötelességei:

- a számítógép által futtatott szoftverek telepítése, konfigurálása (a számítógép beépített gyári szoftverét is beleértve) a felhasználók igényei szerint ;
- a számítógépen futó szoftverek jogtisztaságáért a mentor a vezetővel együtt vállalja a felelősséget;
- a telepítés során tájékoztatja a felhasználót, az egység vezetőjét a szoftver licencében rögzített jogokról és kötelezettségekről;
- amennyiben a szoftvert a gyártó kívánja telepíteni, akkor ezt csak a mentor jelenlétében végezheti. Az egyedi fejlesztésű programok gyártó által történő telepítése esetén a mentor meggyőződik arról, hogy csak a szerződésben szereplő legális szoftverek kerülnek telepítésre;
- már meglévő szoftvereket azonnali hatállyal nyilvántartásba venni;
- a szoftverállományban történő változást (új szoftver beszerzését stb.) a nyilvántartásban 2 héten belül aktualizálni kell;
- a beszerzett szoftver adatait a Regionális Informatikai Központ által karbantartott adatbázisba kell felvenni 30 napon belül kötelező adatszolgáltatásként.

b.) Jogai:

- új szoftver telepítésre csak a mentor – vagy a vezető által megbízott személy – jogosult;
- a mentor – jogainak védelme érdekében - jogosult technikai korlátozások bevezetésére;
- a mentor a számítógép használójának felügyelete mellett rendszeresen és alkalomszerűen ellenőrzi az adott szervezeti egységen belül szoftverek legalitását, erről az egység vezetőjének beszámol.

Szoftverek nyilvántartása
Az intézmény nyilvántartásának tételesen fel kell sorolnia – amennyiben a licenc szerződés nem tiltja - a rendelkezésre álló szoftver licenceket az alábbi adatok feltüntetésével:

- tétel azonosító sorszám,
- a szoftver gyártója,
- a szoftver neve,

- verziószáma,
- a szoftver leírása,
- azonosító sorszáma, szériaszáma,
- a szükséges hardverkörnyezet,
- a szükséges operációs rendszer, szoftverkörnyezet,
- a licenc feltételei – kik, hányan, hány számítógépen, mettől-meddig használhatják,
- a szoftver típusa (OEM, frissítés),
- ezen szoftver alapján frissített szoftver tétel azonosítójának sorszáma,
- a dokumentációt illetve az eredeti adathordozót birtokló szervezeti egység megnevezése.

Adatbiztonsági rendszabályok

1. *Általános rendelkezések*

a.) Az üzemeltetői jogosultságok által megszerezhető ill. a tevékenységek naplózásával, a forgalom ellenőrzésével, továbbá más számítástechnikai eszközökkel gyűjtött információk csak az EKFNET működésének javítására a rendellenes használat kiszűrésére a szabálysértő magatartás felderítésére használható. Egyéb célokra való információgyűjtésre vagy felhasználásra az EKF rektora adhat utasítást. Azon személyeket, akik ezen információk gyűjtésére jogosultak, ill. az információk birtokába juthatnak, az üzemeltető jelöli ki a lehető legszűkebb körre szorítkozva.

b.) Adatvédelmi tv. 10.§ (1) – az adatkezelő, illetőleg tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket, kialakítani azokat az eljárási szabályokat, melyek e törvény valamit egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek.

c.) Az adatokat - kiemelten az államtitokká és a szolgálati titokká minősített személyes adatokat – védeni kell különöses a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, nyilvánosságra hozás vagy törlés, sérülés vagy megsemmisülés ellen.

d.) Az adatbiztonsági rendszabályok érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket meg kell tenni mind a manuálisan kezelt, mind a számítógépen tárolt és feldolgozott személyes adatok biztonsága érdekében.

2. *Számítógépen tárolt adatok*

A számítógépen ill. hálózaton tárolt személyes adatok biztonsága érdekében különösen az alábbi intézkedéseket kell tenni:

a.) Tükrözés – a hálózati kiszolgáló gép (továbbiakban: szerver) a személyes adatok elvesztésének elkerülésére folyamatos tükrözéssel biztosítható egy tőle fizikailag különböző adathordozón.

b.) Biztonsági mentés – a személyes adatokat tartalmazó adatbázisok aktív adataiból rendszeresen kell külön adathordozóra biztonsági mentést készíteni. Ezt az adathordozót tűzbiztos fémkazettában kell őrizni.

c.) Archiválás – a személyes adatokat tartalmazó adatbázisok passzív hányadát – a további kezelést már nem igénylő, változatlanul maradó adatokat – el kell választani az aktív résztől, majd a passzivált adatokat időtálló adathordozón kell rögzíteni. Az adatkezelések archiválását évente egyszer kell elvégezni és az ezt tartalmazó adathordozót szintén tűzbiztos fémkazettában kell őrizni.

d.) Tűzvédelem – az adatokat és adatbázisokat tűzvédelmi és vagyonvédelmi berendezésekkel ellátott helyiségben kell elhelyezni.

e.) Vírusvédelem – a személyes adatokat kezelő intézők asztali számítógépein gondoskodni kell a vírusvédelemről.

f.) Hozzáférés–védelem - az adat-hozzáféréshez csak érvényes, személyre szóló azonosítható jogosultság (legalább felhasználói név és jelszó) szükséges. Hálózati

erőforrásokhoz csak érvényes felhasználói névvel és jelszóval lehet hozzáférni. A jelszavak cseréjéről rendszeresen gondoskodni kell. A mentor legalább két hetente, az ügyintéző felhasználók pedig 40 naponként új jelszót adnak meg.

g.) Hálózati védelem – a mindenkor rendelkezésre álló számítástechnikai eszközök felhasználásával meg kell akadályozni, hogy adatokat tároló, hálózaton keresztül elérhető szerverekhez illetéktelen személy hozzáférjen.

Szoftver Etikai Kódex

A szerzői jog által védett számítógépes szoftverek illegális használata és másolása törvénybe ütköző cselekedet, büntetőjogi felelősségre vonással jár, Az ilyen jellegű szoftver másolást helytelenítjük és elítéljük, ezért ennek megakadályozására intézményünk a következő alapelveket fogadja el:

1. Semmilyen körülmények között nem ösztönözzük, és nem tűrjük el illegális szoftvermásolatok készítését vagy használatát.
2. Minden indokolt szoftver igény kielégítésére az intézmény jogtiszta szoftvert biztosít az összes számítógépre, a megfelelő időben és a szükséges mennyiségben.
3. Eleget teszünk minden olyan licenc vagy vásárlási feltételnek, mely az általunk beszerzett vagy használt szoftverek felhasználását szabályozza.

Ercsi, 2010. augusztus 30.

Bolyai József Művelődési Ház és Könyvtár * Ercsi *

Elszeszerné Sólyom Anna
igazgató